

*Załącznik do Uchwały Zarządu Banku 32/2017
z 27.04.2017 r.
Załącznik do Uchwały Rady Nadzorczej 16/2017
z 27.04.2017 r.*

**ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO
w Banku Spółdzielczym
w Białej Podlaskiej**

Kwiecień 2017

Rozdział I. Wstęp

§1

1. Zasadniczą przyczyną wdrożenia ładu korporacyjnego w systemie bankowym w Polsce był niewątpliwie globalny kryzys finansowy, który miał miejsce w latach 2009-2012 r. Zwrócił on uwagę wszystkich organów nadzorujących sektor finansowy a w szczególności sektor bankowy, na brak w sektorze bankowym jednolitych zasad ładu korporacyjnego.
2. Uwzględniając ten stan rzeczy, najpierw Bazylejski Komitet ds. Nadzoru Bankowego a następnie Europejski Urząd Nadzoru Bankowego uznały za niezbędne pełne wdrożenie zasad ładu korporacyjnego w sektorze bankowym, czego potwierdzeniem jest stanowisko Komisji Nadzoru Finansowego, która 22 lipca 2014 r. wprowadziła „Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” i zaleciła wdrożenie tych zasad przez sektor bankowy nie później niż do końca 2014 r.
3. Jednocześnie problematyka ładu korporacyjnego została także podjęta przez Związek Banków Polskich, który w dniu 18.04.2013 r. przyjął na Walnym Zgromadzeniu „Kodeks etyki bankowej” (Zasady dobrej praktyki bankowej).

§2

Przedstawiając niniejsze zasady należy mieć na uwadze fakt, że pod pojęciem „ładu korporacyjnego” należy rozumieć:

- 1) zasady związane w szczególności z organizacją i zarządzaniem Bankiem i jednocześnie,
- 2) wdrożenie dobrych praktyk w Banku Spółdzielczym, mając na uwadze zasady zarządzania oraz nadzoru w relacjach wewnątrz Banku jak też w

relacjach zewnętrznych związanych z potrzebą współdziałania Banku z członkami Banku jako udziałowcami Banku jak też z klientami Banku oraz innymi Bankami, w zakresie realizacji usług bankowych.

- 3) odstępstwa od "Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych" przyjętych przez Komisję Nadzoru Finansowego wyłączone ze stosowania w Banku Spółdzielczym w Białej Podlaskiej zawarte są w załączniku nr 1 do niniejszych Zasad.

Rozdział II. Podstawowe cele, które Bank uwzględnia na etapie wdrożenia zasad ładu korporacyjnego

§3

1. Bank Spółdzielczy w Białej Podlaskiej podejmując decyzję o przyjęciu i wdrożeniu zasad ładu korporacyjnego, ma przede wszystkim na uwadze potrzebę:
 - 1) zapewnienia prawidłowego funkcjonowania Banku Spółdzielczego jako nieodłącznego elementu rynku finansowego, jednocześnie,
 - 2) zabezpieczenia bezpieczeństwa depozytów, zgromadzonych w Banku,
 - 3) umożliwienie prowadzenia działalności Banku w sposób przejrzysty,
 - 4) zapewnienia stabilnego prowadzenia przez Bank bieżącej działalności bankowej.
2. Jednocześnie wdrażając zasady ładu korporacyjnego Bank uwzględnia także:
 - potrzebę zdobycia zaufania klientów do banku i jednocześnie,
 - zapewnienie ochrony praw klientów w bezpośrednich relacjach z klientami Banku, a także,

- potrzebę zapewnienia reguł uczciwego obrotu w zakresie realizacji usług bankowych.
3. Bank jako podmiot prawny uczestniczący bezpośrednio w obrocie gospodarczym powinien przyczyniać się do:
- 1) społeczno-ekonomicznego rozwoju kraju i jednocześnie,
 - 2) wzrostu zamożności społeczeństwa, oraz
 - 3) rozwoju edukacji społeczeństwa.

Rozdział III. Zakres podmiotowy zasad ładu korporacyjnego

§4

1. Stosując ład korporacyjny, Bank ma na uwadze w szczególności fakt, że problematyka ta dotyczy relacji tak kształtowanych wewnątrz Banku jak też mających charakter zewnętrzny w stosunku do Banku.
2. W przypadku relacji, które są związane z wewnętrzną działalnością Banku Spółdzielczego, przyjmuje się, że problematyka ta dotyczy:
 - 1) relacji między kierownictwem Banku i pracownikami Banku,
 - 2) wzajemnego podziału zadań i odpowiedzialności członków Zarządu Banku w procesie zarządzania Bankiem,
 - 3) udziału Rady Nadzorczej w procesie sprawowania nadzoru i kontroli nad działalnością Banku Spółdzielczego,
 - 4) relacji występujących między Zarządem Banku i Radą Nadzorczą w systemie zarządzania Bankiem.
3. Stosując zasady ładu korporacyjnego w relacjach zewnętrznych, Bank uwzględnia i ma na uwadze w szczególności ukształtowanie na właściwym poziomie:
 - 1) zasad polityki informacyjnej tak w stosunku do klientów jak też w stosunku do członków Banku,
 - 2) relacji między Bankiem i klientami Banku,

- 3) współdziałania Banku z członkami (udziałowcami) Banku,
 - 4) współpracę z sektorem bankowym oraz innymi instytucjami ustawowo uprawnionymi do udzielania kredytów,
 - 5) relacji między Bankiem Spółdzielczym i Bankiem Zrzeszającym.
4. W stosunkach Banku z udziałowcami, Bank przede wszystkim dokonuje oceny relacji Banku, w szczególności Zarządu Banku z:
- 1) Zebraniem Grup Członkowskich oraz
 - 2) Zebraniem Przedstawicieli.

Rozdział III. Znaczenie ładu korporacyjnego w strukturze organizacyjnej Banku Spółdzielczego

§5

1. Stosując ład korporacyjny w swojej strukturze organizacyjnej Bank zapewnia:
- 1) przejrzystość struktury (tj. stworzenie struktury jasno określającej podział zadań przypisanych poszczególnym ogniwom tej struktury),
 - 2) kształtowanie takiej struktury organizacyjnej, która w pełni obejmowałaby wszystkie segmenty działalności Banku,
 - 3) pełnego monitoringu wszystkich rodzajów ryzyka istotnych dla Banku.
2. Jednocześnie kształtując optymalną strukturę organizacyjną Bank ma na uwadze:
- 1) zapewnienie właściwej kadry pracowników, której będą powierzone zadania stosownie do podziału zadań i kompetencji przyjętych tak w statucie jak też w pozostałych regulacjach wewnętrznych, w szczególności,

- 2) kwalifikacje osób, które będą pełnić stosowne funkcje w Radzie Nadzorczej i Zarządzie Banku uwzględniając w tym przypadku wymogi kwalifikacyjne określone przez wytyczne EBA z dnia 22.10.2012 r., a ponadto,
 - 3) uwzględnienie istniejących uwarunkowań, które wynikają z postanowień ustawodawstwa pracy.
4. Jednocześnie kształtując strukturę organizacyjną Bank uwzględnia w szczególności całokształt działań, które powinny być podejmowane w zakresie związanym z zarządzaniem ryzykiem, a w szczególności:
- 1) przyjęcie kompleksowego systemu sprawozdawczości wewnętrznej, która to sprawozdawczość przede wszystkim powinna zapewniać:
 - a) identyfikację poszczególnych rodzajów ryzyka istotnych dla Banku,
 - b) oszacowanie bezpiecznego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
 - c) zasady pomiaru ryzyk istotnych dla Banku, w szczególności w drodze,
 - d) wyznaczenia poziomu bezpiecznego limitu dla każdego rodzaju ryzyka, a następnie,
 - 2) zapewnienie właściwego obiegu informacji zarządczej, której obieg powinien zapewniać pełne monitorowanie poziomu ryzyka każdego rodzaju z zachowaniem jednocześnie obowiązku przestrzegania tajemnicy prawnie chronionej.

Rozdział IV. Zasady kształtowania polityki
w zakresie wynagrodzeń zapewniające
niezbędny ład korporacyjny

§6

1. W zakresie wynagrodzeń ustalanych tak dla Rady Nadzorczej i Zarządu Banku jak też dla pracowników Banku, Bank uwzględnia w szczególności:
 - 1) potrzebę stosowania przejrzystych zasad ustalania wynagrodzeń dla:
 - a) członków Rady Nadzorczej,
 - b) członków Zarządu Banku,
 - c) pracowników Banku

i jednocześnie,

 - 2) przestrzeganie zasady uzależnienia wysokości wynagrodzeń w sposób adekwatny tak do pełnionej funkcji jak też do zakresu obowiązków i zadań przypisanych dla danego stanowiska pracy, mając także na uwadze stopień odpowiedzialności w/w osób związany z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą,
 - 3) aktualną sytuację ekonomiczno-finansową Banku.
2. Ustalając poziom wynagrodzeń dla członków Rady Nadzorczej Bank uwzględnia:
 - 1) stopień zaangażowania członków Rady w procesie zarządzania Bankiem, w tym,
 - 2) w zakresie niezbędnych działań, które powinna realizować Rada Nadzorcza w ramach sprawowania nadzoru i kontroli nad działalnością Banku, oraz,

- 3) potrzebę realizacji w określonych sytuacjach dodatkowych działań, które musi podejmować Rada Nadzorcza w przypadku niekorzystnej sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku.
3. Kształtując wysokość wynagrodzeń ustalanych dla poszczególnych członków zarządu, Bank ma na uwadze:
- 1) obowiązek uwzględnienia podziału wynagrodzeń dla tych osób na składniki stałe i zmienne,
 - 2) potrzebę przyjęcia, że w zakresie kształtowania zmiennych składników wynagrodzenia, obowiązują odrębne reguły przewidziane w „Zasadach polityki ustalania zmiennych składników wynagradzania dla członków organów zarządzających w Banku” opartych na postanowieniach uchwały KNF nr 258/2011,
 - 3) sytuację ekonomiczno-finansową Banku, w tym osiągnięte wyniki i wskaźniki przyjęte jako podstawa do kształtowania zmiennych składników wynagradzania.

Rozdział V. Rola systemu kontroli wewnętrznej w kształtowaniu w Banku ładu korporacyjnego

§7

1. Stosując ład korporacyjny w systemie kontroli wewnętrznej, Bank ma na uwadze, że w każdym przypadku kontrola realizowana w ramach tego systemu powinna:
 - 1) wspomagać cały proces decyzyjny w ramach systemu zarządzania Bankiem, jednocześnie,
 - 2) zapewniać skuteczne i efektywne działania Banku oraz,
 - 3) pozwolić na terminową i wiarygodną sprawozdawczość finansową, a przede wszystkim,

- 4) zapewnić realizację zadań Banku w pełni zgodną z regulacjami prawnymi zewnętrznymi i wewnętrznymi z uwzględnieniem w szczególności ustaw i rozporządzeń wykonawczych jak też uchwał oraz Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Bank powinien w celu zapewnienia ładu korporacyjnego systemowo oceniać jednocześnie funkcjonowanie kontroli wewnętrznej w Banku, w celu rozstrzygnięcia czy jest celowym:
 - 1) wyodrębnienie w strukturze organizacyjnej Banku, samodzielnej komórki audytu wewnętrznego, czy też ewentualnie,
 - 2) przekazanie realizacji zadań związanych z kontrolą realizowaną w ramach audytu wewnętrznego do Banku Zrzeszającego na zasadach określonych w umowie zrzeczenia.

§8

Realizując natomiast w każdym przypadku kontrolę wewnętrzną funkcjonalną, Bank ma zawsze na uwadze:

- 1) weryfikację mechanizmów kontrolnych pod kątem efektów tej kontroli, a ponadto
- 2) monitoring w zakresie realizacji działań zmierzających do usunięcia nieprawidłowości w ramach tej kontroli, przy jednoczesnym,
- 3) zapewnieniu objęcia tą kontrolą wszystkich segmentów działalności Banku.

§9

Wyodrębnienie komórki audytu wewnętrznego w Banku:

- 1) zapewnia niezależność osób realizujących zadania audytu wewnętrznego w drodze wyłączenia możliwości realizacji innych zadań, przez audytora wewnętrznego i jednocześnie,
- 2) umożliwia bezpośredni kontakt audytora wewnętrznego z Prezesem Zarządu Banku,
- 3) zapewnia możliwość bezpośredniego dostępu audytora do Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- 4) umożliwia udział audytora tak w posiedzeniach Zarządu Banku jak też w posiedzeniach Rady Nadzorczej, w przypadku gdy w porządku obrad przewidziana jest ocena funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej,
- 5) uzależnia możliwość rozwiązania umowy o pracę z audytorem od zgody Rady Nadzorczej.

**Rozdział VI. Uwzględnienie zasad ładu korporacyjnego
w procesie zarządzania kadrami z jednoczesnym
uwzględnieniem zasad dobru i kwalifikacji członków
Zarządu Banku i Rady Nadzorczej**

§10

1. W procesie zarządzania kadrami, Bank uwzględnia na etapie powierzania wykonywania określonej pracy:
 - 1) posiadanie przez daną osobę stosownego doświadczenia teoretycznego, mając na uwadze w szczególności:
 - a) wykształcenie i ewentualnie,
 - b) udział w szkoleniach specjalistycznych, kursach itp.,
 - 2) dysponowanie odpowiednią wiedzą praktyczną, związaną z wykonywaniem pracy w okresie poprzedzającym podjęcie pracy w Banku,

- 3) potrzebę realizacji uprawnień pracowniczych, które Bank jako pracodawca powinien zapewniać dla danego pracownika,
 - 4) możliwość wykonywania pracy w sposób rzetelny i terminowy.
2. Natomiast kształtując skład osobowy Zarządu Banku, Bank przyjmuje zasadę, że kandydaci do sprawowania tej funkcji powinni posiadać:
- 1) niezbędne kompetencje do kierowania Bankiem i jednocześnie,
 - 2) umiejętności niezbędne do sprawowania tej funkcji, oraz,
 - 3) dawać rękojmię należytego wykonywania obowiązków związanych z wykonywaniem funkcji.
3. Przystępując do oceny kandydatów na członków Zarządu, Bank zawsze ustala czy kandydat:
- 1) posiada niezbędne kwalifikacje zawodowe, w tym:
 - a) doświadczenie teoretyczne, które pozyskał w drodze ukończenia stosownej szkoły w szczególności posiadającej specjalizację w zakresie bankowości i finansów, a następnie,
 - b) czy kandydat poszerzał te doświadczenia w drodze uczestnictwa w różnego rodzaju szkoleniach, oraz czy posiada,
 - c) doświadczenie praktyczne, które nabył w związku ze sprawowaniem wcześniej funkcji członka organu zarządzającego lub też sprawowaniu innej funkcji zawodowej lub związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej pozarolniczej, nie wykluczając umiejętności związanej z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, jak też, czy
 - d) cieszy się niekwestionowaną reputacją, w szczególności wykluczającą tak odpowiedzialność karną jak też uczestnictwo w upadłości danej firmy lub też niewypłacalność firmy stanowiącej własność kandydata, ewentualnie udział w innych procesach sądowych związanych z rozliczeniem zobowiązań

finansowych, w tym z tytułu nierozliczonych kredytów, pożyczek itp.

4. Także kandydaci na członka Rady Nadzorczej powinni mieć kompetencje oraz spełniać te same warunki, które zostały przypisane dla członka Zarządu Banku, wskazane w ust. 2.
5. Natomiast dokonując oceny indywidualnej każdego z członków Zarządu, Bank ponadto w ramach zapewnienia ładu korporacyjnego w tym organie dokonuje oceny funkcjonowania tego organu jako całości przyjmując w każdym przypadku, że Zarząd Banku powinien:
 - 1) składać się z członków, którzy wzajemnie uzupełniają się w procesie realizacji zadań nałożonych na ten organ i jednocześnie Zarząd ten powinien,
 - 2) kierować się bezpieczeństwem Banku, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa depozytów zgromadzonych w Banku, a ponadto uwzględniać fakt, że Zarząd powinien być,
 - 3) jedynym organem uprawnionym ale także i odpowiedzialnym za sprawowanie tego zarządu, przy czym należy mieć na uwadze fakt, że,
 - 4) na Zarządzie Banku spoczywają obowiązki w zakresie:
 - a) rozpatrywania spraw kierowanych do Banku,
 - b) planowania przewidywanej działalności bankowej,
 - c) podejmowania stosownych decyzji za wyjątkiem spraw zastrzeżonych dla innych organów Banku,
 - d) kierowania bieżącą działalnością Banku,
 - e) kontrolowania w ramach systemu kontroli wewnętrznej całej działalności statutowej Banku,
 - 5) ponadto organ ten powinien w sposób precyzyjny podzielić zadania i kompetencje które mają być przypisane poszczególnym członkom Zarządu przyjmując jednak zasadę kolegialnej odpowiedzialności

całego Zarządu Banku z tytułu zarządzania Bankiem, nie zapominając, że,

- 6) sprawowanie funkcji członka Zarządu powinno wykluczyć lub w znacznym stopniu wyłączyć zaangażowanie danego członka Zarządu w inną działalność, nie związaną z zarządzaniem Bankiem.

6. Dokonując natomiast oceny funkcjonowania Rady Nadzorczej jako całości, Bank uwzględnia, że Rada Nadzorcza przede wszystkim działa w imieniu Banku, ale jest również reprezentantem członków Banku i jednocześnie ma na uwadze:

- 1) posiadanie przez Radę Nadzorczą pełnej zdolności do wykonywania nadzoru bieżącego w zakresie realizacji celów strategicznych,
- 2) sprawowanie nadzoru w zakresie oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka istotnego dla Banku,
- 3) realizowanie funkcji nadzoru nad działalnością finansowo-księgową Banku tak w zakresie prawidłowego sporządzenia sprawozdania finansowego jak też w zakresie zmian w polityce rachunkowości,
- 4) potrzebę kierowania się przez Radę Nadzorczą jak też przez poszczególnych członków Rady, obiektywną oceną i osądem,
- 5) zasadę kształtowania liczebności Rady w nawiązaniu do wielkości Banku, oraz potrzebę dokonywania przez Radę wyboru Przewodniczącego posiadającego stosowne doświadczenie i umiejętność kierowania tym organem z zapewnieniem osobistej niezależności,
- 6) potrzebę zapewnienia w składzie Rady członków posiadających stosowne kwalifikacje z dziedziny rachunkowości lub rewizji finansowej,

- 7) zasady współpracy między Radą Nadzorczą i biegłym rewidentem, a ponadto,
- 8) potrzebę oceny przez Radę Nadzorczą czynności związanych z realizowaną kontrolą sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta,
- 9) to, że obowiązek sprawowania funkcji przez członków Rady Nadzorczej będzie realizowany w sposób aktywny i z pełnym zaangażowaniem,
- 10) problematykę związaną z ewentualnym konfliktem własnych interesów członka Rady z interese Banku, rozpatrywać będzie właściwy organ sądowy,
- 11) realizowanie przez Radę Nadzorczą systemowo swojej funkcji statutowej będzie dokonywane w sposób stały przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeby zwoływania posiedzeń Rady nie rzadziej niż co trzy miesiące,
- 12) potrzebę podejmowania przez Radę Nadzorczą stosownych działań, w sytuacji stwierdzenia poważnych nieprawidłowości, zmierzających do zobowiązania Zarządu Banku do skierowania danej sprawy do właściwych organów ścigania jak też ewentualnie na potrzebę wystąpienia do określonych organów o sporządzenie stosownych opinii czy też analiz,
- 13) dokonywanie oceny przez Radę Nadzorczą przestrzegania przez Bank „Zasad ładu korporacyjnego”.

Rozdział VII. Ład korporacyjny w relacjach z członkami (udziałowcami) Banku Spółdzielczego

§11

1. Bank mając na uwadze potrzebę zachowania ładu korporacyjnego w relacjach z członkami (udziałowcami) Banku przyjmuje, że:
 - 1) w każdym przypadku Bank jest zobowiązany przy zachowaniu bezpieczeństwa Banku, do działania w interesie członków Banku z poszanowaniem interesów klienta,
 - 2) przekazując dla członków Banku istotne informacje, do których Bank jest zobowiązany, niezbędnym jest zawsze zachowanie tajemnicy prawnie chronionej, a w szczególności tajemnicy bankowej,
 - 3) członkowie Banku powinni uwzględniać zasadę, że możliwość ich oddziaływania na działalność Banku istnieje jedynie za pośrednictwem organów statutowych Banku Spółdzielczego, w szczególności przy udziale takich organów jak Zarząd Banku, Zebranie Grupy Członkowskiej, Rada Nadzorcza czy też Zebranie Przedstawicieli,
 - 4) w każdym przypadku tak Bank jak też członkowie Banku zobowiązani są w ramach współpracy i współdziałania zapewnić przede wszystkim bezpieczeństwo Banku, w szczególności bezpieczeństwo depozytów zgromadzonych w Banku.
2. Uwzględniając przedstawione w ust. 1 podstawowe zasady współdziałania z Bankiem, członkowie (udziałowcy) Banku Spółdzielczego w celu zachowania ładu korporacyjnego powinni natomiast mieć na uwadze, że:
 - 1) w każdej sytuacji w relacjach z Bankiem, członek Banku powinien kierować się interesem Banku,
 - 2) w przypadku zaistnienia potrzeby lub powstania zagrożenia dla Banku, członkowie Banku powinni podjąć działania zmierzające do dokapitalizowania Banku w drodze wniesienia dodatkowych

udziałów członkowskich, w szczególności w przypadku, gdy zagrożona jest płynność finansowa,

- 3) w przypadku zamiaru podjęcia działań przez członków Banku zmierzających do ewentualnej wypłaty dywidendy z zysku (nadwyżki bilansowej) niezbędnym jest każdorazowe dokładne przeanalizowanie czy poziom funduszy własnych Banku w pełni zapewnia wymogi kapitałowe pozwalające na pokrycie wszystkich rodzajów ryzyka istotnych dla Banku.

Rozdział VIII. Znaczenie polityki informacyjnej Banku dla ładu korporacyjnego w relacjach z członkami (udziałowcami) oraz klientami Banku

§12

1. Przyjmując i realizując zasady polityki informacyjnej, Bank zapewnia dla członków Banku a w szczególności dla klientów Banku, niezbędne informacje w zakresie:
 - 1) oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku,
 - 2) planów rozwojowych Banku, w tym strategię Banku jak też przyjęte założenia rocznego planu finansowego.
2. Jednocześnie przyjęta polityka informacyjna powinna:
 - 1) być całkowicie przejrzysta tak dla członków (udziałowców) jak też dla klientów Banku,
 - 2) zapewniać stosowny dostęp do wszystkich istotnych informacji dla działalności Banku, z uwzględnieniem jednak zachowania tajemnicy prawnie chronionej w szczególności tajemnicy bankowej,
 - 3) uwzględniać procedury zapewniające możliwość kierowania stosownych zapytań i wniosków ze strony członków (udziałowców)

lub też klientów Banku oraz uzyskiwania odpowiedzi ze strony Banku na postawione pytania i zgłaszane wnioski.

Rozdział IX. Wdrożenie ładu korporacyjnego w relacjach z klientami Banku

§13

1. W kontaktach z klientami, Bank stosuje i zapewnia zachowanie dobrych praktyk, które będą pogłębiać zaufanie do Banku Spółdzielczego, przyjmując w tym zakresie zasadę, że wszelkie działania Banku w procesie uzgadniania realizacji określonych czynności bankowych, powinny charakteryzować się:
 - 1) pełną rzetelnością, zapewniając w ten sposób klienta o pełnej zgodności oferowanych produktów bankowych z regulacjami prawnymi obowiązującymi w Banku,
 - 2) solidnością, co wiąże się z obowiązkiem Banku zrealizowania zapotrzebowania na dane usługi bankowe w określonym terminie i według wszelkich dobrych praktyk, które są stosowane w Banku,
 - 3) wiarygodnością, czego przejawem będzie realizacja określonych potrzeb klientów na warunkach dwustronnie uzgodnionych.
2. Realizując zapotrzebowanie klientów na określone usługi bankowe, Bank powinien w pełni realizować postanowienia zawartych umów przy pełnej zgodności z obowiązującymi przepisami i regulacjami, wewnętrznymi, przy czym w przypadku potrzeby uzgodnienia warunków umów z klientami, Bank powinien mieć na uwadze:
 - 1) dobrze pojęty interes Banku,
 - 2) słuszny interes klienta,

- 3) potrzebę zachowania równowagi stron umowy, którą Bank powinien przestrzegać mimo przewagi wynikającej z wiedzy profesjonalnej pracowników Banku.
3. Pisma do klientów jak też wszelkie informacje a także umowy i dokumenty bankowe Bank formułuje w sposób precyzyjny, przejrzysty i zrozumiały.
4. Również w bezpośrednich kontaktach z klientami Bank powinien traktować tego klienta:
 - 1) z należyтым szacunkiem,
 - 2) nie stosując w stosunku do niego działań dyskryminujących.

§14

1. Oferując usługi bankowe w formie reklamy, Bank zobowiązuje się w przypadku formułowania określonego przekazu reklamowego do stosowania następujących reguł:
 - 1) każda informacja Banku powinna być przedstawiona w sposób rzetelny,
 - 2) przekaz reklamowy nie może wprowadzać w błąd klienta, przy jednoczesnym uwzględnieniu w tym przekazie wyłącznie informacji, która jest w pełni zgodna tak z przepisami ogólnie obowiązującymi jak też z regulacjami wewnętrznymi,
 - 3) stosowane będą zasady wynikające z dobrych obyczajów i wiążące się z uczciwym obrotem.
2. Wskazując natomiast na obowiązek Banku nie wprowadzania w błąd klienta w przekazie reklamowym, Bank w każdym przypadku w tym przekazie reklamowym zobowiązuje się wskazywać:
 - 1) szczegółowe dane dotyczące produktu bankowego, w szczególności prawa i obowiązki klienta,
 - 2) korzyści, które można osiągnąć z tytułu korzystania z reklamowanego produktu,

- 3) ponoszone koszty, które obciążają klienta,
 - 4) okres dostępności reklamowanego produktu,
 - 5) poziom ryzyka wiążącego się w szczególności z korzystaniem z danego produktu reklamowanego.
3. Publikując dany produkt reklamowy w środkach masowego przekazu lub na zasadach zewnętrznej reklamy, Bank zobowiązuje się:
- 1) sprawdzać w każdym przypadku, czy właściwie został przedstawiony charakter i konstrukcja przekazu reklamowego,
 - 2) zapewnić potencjalnemu klientowi dostęp do wszystkich materiałów, które w sposób całkowity powinny obrazować istotne cechy dla danego produktu reklamowego,
 - 3) zastosować rozwiązania graficzne, które nie powinny utrudniać odbiorcy zapoznania się z istotnymi informacjami dot. produktu reklamowanego,
 - 4) wskazać precyzyjnie źródło prezentowanych informacji.

Rozdział X. Zachowanie zasad ładu korporacyjnego w postępowaniu związanym z rozpatrywaniem skarg i reklamacji

§15

Bank w celu zapewnienia prawidłowego postępowania w zakresie składanych do Banku skarg i reklamacji postanawia wyodrębnić w strukturze organizacyjnej komórkę organizacyjną, która będzie zobowiązana do kompleksowego rozpatrzenia skarg i reklamacji składanych tak przez klientów Banków jak też członków (udziałowców) banku, przyjmując, że zadania tej komórki będzie realizować w Banku Zespół Organizacyjno-Administracyjny.

1. Ustala się (w tym zakresie) następujące zadania tej komórki:
 - 1) rejestrowanie kolejno wszystkich skarg i reklamacji składanych we wszystkich komórkach i jednostkach organizacyjnych Banku,

- 2) wszechstronne analizowanie złożonych skarg i reklamacji w szczególności pod względem prawnym z jednoczesnym przedłożeniem Zarządowi Banku stanowiska, które powinien prezentować w odpowiedzi na skargę lub reklamację, natomiast z chwilą otrzymania ostatecznego stanowiska zajętego przez Zarząd Banku,
 - 3) kierowanie do osoby składającej skargę lub reklamację pisemnej odpowiedzi, w sposób zapewniający potwierdzenie odbioru pisma przez osobę składającą skargę lub reklamację.
2. W postępowaniu związanym z rozpatrywaną skargą lub reklamacją, Bank ma na uwadze:
- 1) terminowe rozpatrywanie skarg i reklamacji,
 - 2) zasadę rzetelnego i wnikliwego oraz obiektywnego rozpatrzenia każdej skargi i reklamacji,
 - 3) obowiązujące w danej sprawie przepisy ogólnie obowiązujące oraz stosowne regulaminy obowiązujące w Banku,
 - 4) zasady uczciwego obrotu i dobrych obyczajów,
 - 5) przestrzeganie istotnych reguł, które powinny być uwzględnione w odpowiedzi na skargę lub reklamację a w szczególności wskazanie w odpowiedzi:
 - a) rozstrzygnięcia merytorycznego,
 - b) uzasadnienia faktycznego,
 - c) uzasadnienia prawnego,
 - d) możliwość polubownego rozpatrzenia skargi lub reklamacji, przy ewentualnym udziale Związku Banków Polskich lub innego organu mediacyjnego.
3. Wprowadza się w Banku procedurę anonimowego sposobu powiadamiania organu zarządzającego lub organu nadzorującego o nadużyciach. Procedura ta zapewnia możliwość korzystania z niej przez pracowników bez obawy negatywnych konsekwencji ze strony kierownictwa i innych pracowników.

4. Zarząd Banku będzie przedstawiał Radzie Nadzorczej raporty dotyczące powiadomień o poważnych nadużyciach co najmniej dwa razy w roku.

Rozdział XI. Ład korporacyjny **w systemie zarządzania ryzykiem**

§16

1. Bank uwzględniając ład korporacyjny w systemie zarządzania ryzykiem, przyjmuje, że zarządzanie ryzykiem obejmuje:
 - 1) identyfikację ryzyka istotnego dla działalności Banku Spółdzielczego,
 - 2) pomiar poziomu ryzyka bezpiecznego dla Banku,
 - 3) monitorowanie i kontrolę poziomu każdego rodzaju ryzyka istotnego dla Banku.
2. Jednocześnie w ramach systemu zarządzania ryzykiem, Bank stosuje niezbędne mechanizmy zapewniające systemowo ocenę poziomu każdego rodzaju ryzyka, w szczególności, w ramach, których wyróżnia się:
 - 1) opracowane procedury wewnętrzne zapewniające pełną ocenę wszystkich ryzyk istotnych dla Banku,
 - 2) wyodrębnienie w strukturze organizacyjnej Banku komórki organizacyjnej monitorującej poziom wszystkich istotnych ryzyk dla Banku,
 - 3) przyjęcie i zatwierdzenie limitów ustalanych dla bezpiecznego poziomu każdego ryzyka istotnego dla Banku.
3. Ponadto w ramach struktury organizacyjnej Banku, przyjmuje się, że:
 - 1) za skuteczne zarządzanie ryzykiem odpowiedzialny jest Zarząd Banku, przy czym,
 - 2) członek Zarządu Banku nadzorujący bezpośrednio określony rodzaj ryzyka, nie jest jednocześnie odpowiedzialny za segment działalności banku generujący ten rodzaj ryzyka.
4. Rada Nadzorcza w ramach nadzoru nad systemem zarządzania ryzykiem:

- 1) zatwierdza strategię Banku w części dot. zarządzania ryzykiem,
- 2) ocenia systemowo zgodność prowadzonej przez Zarząd polityki w zakresie zarządzania ryzykiem z przyjętą strategią Banku,
- 3) nadzoruje Zarząd Banku w zakresie realizacji rocznego planu finansowego w części dot. zarządzania ryzykiem,
- 4) okresowo ocenia poziom rodzajów ryzyka istotnych dla Banku w oparciu o informacje przedkładane przez Zarząd Banku, przy udziale komórki audytu wewnętrznego.

Rozdział XII. Przestrzeganie zasad ładu korporacyjnego w relacjach z innymi Bankami

§17

1. W bezpośrednich relacjach między Bankiem Spółdzielczym a innymi bankami działającymi w oparciu o ustawę – Prawo bankowe, Bank przestrzega:
 - 1) reguł i zasad uwzględniających rzetelność przekazywanych wzajemnie informacji,
 - 2) zasadę lojalności i jednocześnie wzajemnego zaufania,
 - 3) wystrzegając się jednocześnie działań mających charakter nieuczciwej konkurencji.
2. Natomiast współpraca Banku Spółdzielczego z innymi Bankami przy wykonywaniu czynności bankowych powinna uwzględniać:
 - 1) zasadę wzajemności, oraz
 - 2) zasadę równości, przy czym,
 - 3) informacja przekazywane między bankami powinny być:
 - a) w pełni aktualne,
 - b) zgodne ze stanem rzeczywistym.
3. Jednocześnie w relacjach z innymi Bankami, Bank Spółdzielczy zobowiązuje się:

- 1) nie podejmować działań mających na celu przedstawienie negatywnych ocen w stosunku do pozostałych Banków,
- 2) w razie sporu pomiędzy Bankami dążyć do polubownego rozstrzygnięcia w pierwszym etapie przy udziale mediatora,
- 3) unikać, w reklamach stosowanych przez Bank Spółdzielczy, przedstawiania Banków konkurencyjnych w negatywnym świetle,
- 4) nie podważać, w szczególności w internecie, braku profesjonalizmu lub rzetelności czy też uczciwości w działaniach innych Banków

Rozdział XIII. Zakończenie

§18

Realizując zasady ładu korporacyjnego, Bank uwzględnia ponadto i stosuje w sprawach nieuregulowanych w niniejszych zasadach:

- 1) Wytyczne skierowane do sektora bankowego przez Komisję Nadzoru Finansowego, w formie zasad ładu korporacyjnego, o których mowa w § 1 ust. 2 niniejszych zasad,
- 2) „Kodeks Etyki Bankowej” Związku Banków Polskich, o którym mowa w § 1 ust. 3 niniejszych zasad,

§19

Niniejsze zasady przyjęte przez Zarząd Banku podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku.

§20

Niniejsze zasady po zatwierdzeniu, zostaną opublikowane na stronie internetowej Banku Spółdzielczego w Białej Podlaskiej.